

Susanna Raulio

19.5.2025

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntönnö 2.5.2025 VN/13109/2025

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maitotuotteiden, hedelmien ja vihannesten koulujakelutuesta lukuvuonna 2025–2026

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

3 § Tukikelpoiset maitotuotteet

THL pitää edelleen valitettavana koulujakelutuen myöntämistä vain maidon ja piimän hankintaan. Piimän ohella muidenkin ravitsemussuositusten mukaisten vähärasvaisten ja -sokeristen hapanmaitovalmisteiden (esim. rahkat, raejuusto, viili) ottaminen takaisin tuen piiriin voisi kannustaa tuen hakijoita niiden tarjoamiseen aiempaa useammin. Kun maidon ja piimän kulutus väijäämättä vähenee, voisi tukea myöntämällä olla mahdollisuus turvata hapanmaitovalmisteiden kulutusta. Ravitsemussuositusten mukaisten hapanmaitovalmisteiden käyttö edistää luustoterveyden lisäksi myös suoliston terveyttä.

4 § Tukikelpoiset hedelmät ja vihannekset

Vihannes- ja hedelmätuen piiriin kuuluvat ehdotuksen mukaan kurkku, tomaatti, porkkana, kyssäkaali, omena, herukat, mansikka, mustikka, vadelma, puolukka ja näiden marjojen marjaseokset, banaani, mandariini, klementiini ja satsuma.

Tukikelpoisten hedelmien ja vihannesten lista koostuu pääasiassa hyvin tutuista tuotteista. Positiivisena huomiona pidämme kyssäkaalin säilyttämistä tuen piirissä, mutta muuten lista ei erityisesti tue ruokakasvatuksen tavoitteita uusien ruokien tuomisesta lasten ja nuorten lautasille. Koska lasten ja nuorten makutottumuksia voidaan muokata terveyttä edistävään suuntaan tutustuttamalla heitä mahdollisimman monipuolisesti uusiin kasviksiin, THL toivoo tuen laajentamista palkokasveihin, joiden käytön lisäämiseen kannustetaan uusissa kansallisissa ravitsemussuosituksissa.

Susanna Raulio

19.5.2025

7 § Koulujakelutuen määrä

Luonnoksen mukaan koulujakelutukea voidaan myöntää lukuvuoden aikana maitotuotteille enintään 2 575 762 euroa ja hedelmä- ja vihannestuotteille enintään 1 577 585 euroa.

THL kyseenalaistaa suuremman tuen allokoimisen maitotuotteille. Suomalaisten lasten ja nuorten ruokavaliossa on haasteita erityisesti ravitsemussuosituksiin nähden liian vähäisessä kasvisten ja hedelmien kulutuksessa. Tämän vuoksi suuremman tuen ohjaaminen kasvisten ja hedelmien hankintaan olisi terveyden kannalta perusteltavampaa kuin sen ohjaaminen suosituksiin nähden turhan runsaaseen maitovalmisteiden hankintaan.

11 § Koulujakelutuen liitännäis-, arviointi- ja tiedotustoimenpiteiden enimmäismäärä

THL haluaa edelleen korostaa laadukkaiden ja vaikuttavien liitännäistoimien tärkeyttä. Jatkossakin tulee huolehtia siitä, että mahdollisimman moni lapsi ja nuori perhetaustasta riippumatta pääsee tutustumaan ruokasuositusten mukaiseen monipuoliseen, terveelliseen ja kestäväen kehityksen mukaiseen kasvipainotteiseen ruokavalioon paitsi koulussa tarjottavien kasvisten ja kasvisruokien, myös laadukkaan ruokakasvatuksen kautta.

Koska kasvisten kulutus on huomattavasti suositeltua vähäisempää, on suositeltavaa kohdentaa suurempi osa liitännäistoimiin varatusta summasta hedelmien ja vihannesten käytön lisäämiseen.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Otto Helve

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende